

CATO is een verkorte Nederlandse vorm van CATHARINA

door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Door het tussenvoegsel '-in-' in Catharina ontstaat een verkleinvorm van het Griekse bijvoeglijk naamwoord 'katharos' = 'zuiver', 'rein', ook in overdrachtelijke zin: rein van hart, zuiver in de godsdienstige leer enz. (vgl. ons woord 'ketter': mensen die de leer zo zuiver wilden houden, dat er in de gemeenschap eigenlijk alleen maar plaats was voor super-goeden: zichzelf!)

*

Catharina (bijgenaamd '**de Grote van Alexandrië**', Egypte; martelares.

Catharina's verhaal berust bijna uitsluitend op legende.

Zij was een Egyptische prinses uit de 3e eeuw. Van jongs af aan had zij onderricht ontvangen in alle Vrije Kunsten. Toen keizer Maxentius alle inwoners van de provincie, rijk of arm, bijeen geroepen had om in Alexandrië hun offers aan de goden te komen brengen, ging ze manmoedig op de keizer af: 'Ik kom u groeten, majesteit, omdat ik dat aan uw waardigheid verschuldigd ben. Maar ook om u ertoe te bewegen uw goden weg te doen, en de ene ware God te aanbidden.' In het gesprek dat hierop volgde, moest de keizer ontdekken dat hij in wijsheid niet tegen haar opkon. Vandaar dat hij in allerijl wel vijftig wetenschappers en filosofen naar Alexandrië liet komen: allemaal grote mannen en wereldberoemd in hun tak van wetenschap. De keizer zette hun zijn kwestie uiteen: 'Ze is alle wijze mannen van hier de baas, en ze beweert, dat onze goden in feite niets méér zijn dan boze geesten!' Dus het is aan jullie haar tot andere gedachten te brengen. Ik zal jullie vorstelijk belonen.' Eén van de redenaars riep: 'Wat een idiote onderneming: om alle wijzen uit de vier windstreken bij elkaar te roepen; alleen maar om een meisje van repliek te dienen; en dan te weten dat waarschijnlijk de eerste de beste beginneling onder onze leerlingen haar al tot zwijgen zou weten te brengen. Laat maar komen: dat kind. Dan zal ze wel moeten toegeven, dat ze het te hoog in haar bolletje heeft; en dat ze tot vandaag kennelijk nog nooit een echte geleerde is tegengekomen.'

Nu werd Catharina voor keizer Maxentius geleid. Daar riep ze onmiddellijk: 'Kunt u wel: met vijftig gediplomeerde redenaars tegen één jong meisje? En waarom belooft u hun bij een eventuele overwinning wél een beloning en mij niet? Maar wees gerust. Mijn beloning zal bestaan in de Heer Jezus Christus: Hijzelf is de hoop en de kroon van allen die voor Hem strijden.' Ze was zo welsprekend en helder dat de geleerden tenslotte volkomen overdonderd waren en werkelijk niet wisten wat ze nog moesten zeggen. De keizer was natuurlijk woedend. Hij hoorde, dat zij zich schandelijk in de luren hadden laten leggen door een jong ding. Maar de meest wijze van deze geleerde mannen nam namens al zijn collega's het woord: 'U moet weten, majesteit, dat er nog nooit iemand in staat is geweest om ons te weerstaan. Maar het moet wel Gods Geest zelf zijn die in dit meisje spreekt. Zij heeft ons dermate vervuld met bewondering, dat we geen woord meer durven inbrengen tegen die Christus: wij komen dan ook tot de slotsom dat Hij wel de enige ware God moet zijn!' De keizer was buiten zichzelf van woede, en liet ze allemaal midden in de stad levend verbranden. Catharina stond hen bij, en wist hun nog juist te bevestigen in de laatste waarheden van het geloof. De christenen belasten zich met hun begrafenissen. Intussen sprak de keizer tot Catharina: 'Denk toch om je jeugd, en ik zal je tot keizerin maken in mijn paleis. We zullen een standbeeld van je laten maken; dat stellen we dan op in het centrum van de stad; zodat het volk je zal komen vereren en aanbidden.' Maar zij wilde er niets van weten: 'Ik heb nu eenmaal Christus als bruidegom uitgekozen; Hij is mijn eer en mijn liefde.' Toen de keizer bemerkte dat hij van een vrouw dreigde te verliezen, besloot hij haar op een rad te laten martelen. Maar het rad brak doordat uit heldere hemel de bliksem insloeg. Tenslotte werd zij onthoofd. Engelen kwamen haar stoffelijk overschot halen en droegen het vandaar naar de berg Sinai, waar het twintig dagen later al werd begraven. Tot op de dag van vandaag stroomt er een wonderdadige olie uit haar gebeente, die iedere zwakte of ziekte geneest. Het martelaarschap van Catharina viel ongeveer in het jaar **310**.

Catharina is onder meer patrones van geleerden en filosofen. **Feest 25 november**.

weerspreuk op Sint-Catharinadag (25 nov.):

*'Doet Sinte-Katrien haar witte mantel aan,
ze blijft er zeven weken rond mee gaan'[131]*

*

Er zijn nog talloze andere heilige en zalige Catharina's, onder wie Catharina Benincasa van Siena op ter, Italië; mystica. Zij wist halverwege de 14e eeuw de paus over te halen om uit de Franse stad Avignon terug te keren naar het Vaticaan; † **1380. Feest 29 april**.